

Veta (o pamäťovej hierarchii): Nech $\log n \leq S_1(n) = o(S_2(n))$, kde $S_2(n)$ je páskovo konštruovateľná. Potom $DSPACE(S_1(n)) < DSPACE(S_2(n))$.

Dôkaz: *Prefixový kód* Turingovho stroja M je reťazec tvaru $11 \dots 1 < M >$. Nech M' je deterministický Turingov stroj, ktorý:

1. Na vstupe w ($|w| = n$) označí na pracovných páskach pamäť rozsahu $S_2(n)$. Ak by mal M' použiť v ďalšom pamäť $> S_2(n)$, potom výpočet zastaví a neakceptuje vstup.
2. Ak vstup w nie je prefixový kód žiadneho Turingovho stroja, potom M' neakceptuje w .
3. w je prefixový kód nejakého Turingovho stroja M . Potom M' (rešpektujúc 1.) simuluje $2^{S_2(n)}$ krokov stroja M na w a M' akceptuje w práve vtedy, keď M neakceptuje w počas $2^{S_2(n)}$.

M – ľubovoľný deterministický Turingov stroj s páskovou zložitou $S_1(n)$.

Dokážeme: M neakceptuje $L(M) \in DSPACE(S_2(n))$, teda $L(M') \notin DSPACE(S_1(n)) \Rightarrow DSPACE(S_1(n)) \subsetneq DSPACE(S_2(n))$.

Nech má M k páskových symbolov a q stavov. Pre dostatočne dlhý vstup w ($|w| = n$) platí:

M akceptuje w práve $\iff M$ akceptuje w počas $\leq (q(n+2)t^{S_1(n)}(S_1(n)+1))^k \leq 2^{S_2(n)}$ krokov (lebo $\log n \leq S_1(n) = o(S_2(n))$)

Pre dostatočne dlhý prefixový kód stroja M platí vlastnosť 1 pre $m = |w|$:

1. M' je schopný – neprekročiac $S_2(n)$ – simulovať $2^{S_2(n)}$ krokov výpočtu stroja M na w (lebo $S_1(n) = o(S_2(n))$). (iii) a 1 M' akceptuje $w \iff M$ neakceptuje w počas $2^{S_2(n)}$ $\iff M$ neakceptuje w , t.j. M neakceptuje $L(M')$.

Definícia: Funkcia $T(n)$ je *časovo konštruovateľná*, ak existuje deterministický Turingov stroj, ktorý na každom vstupe dĺžky n vykoná práve $T(n)$ krokov.

Veta (o časovej hierarchii): Nech $n \leq T_1(n) = o(T_2(n)/\log T_1(n))$, kde $T_2(n)$ je časovo konštruovateľná. Potom $DTIME(T_1(n)) \subsetneq DTIME(T_2(n))$.

Veta (Savitch): Nech $S(n) \geq \log n$ je páskovo konštruovateľná. Potom $NSPACE(S(n)) \subseteq DSPACE(S^2(n))$.

Dôkaz: M – ľubovoľný nedeterministický Turingov stroj s pamäťovou zložitou $S(n)$ majúci k páskov, q stavov, t páskových symbolov. Na vstupe dĺžky n sa M môže dostať do najviac $q(n+2) \left((S(n)+1)t^{S(n)}\right)^k \leq c^{S(n)}$ rôznych konfigurácií pre vhodnú konštantu c (nazývame ich ohraničené konfigurácie).

Potom ak $x \in L(M)$, potom existuje akceptačný výpočet stroja M na x majúci krokov (prečo je to tak? – otázka na skúške).

M sa dostane z konfigurácie c_1 do konfigurácie c_2 počas $\leq i$ krokov $\iff M$ sa dostane z c_1 do nejakej c_3 počas najviac $\leq \lfloor i/2 \rfloor$ a z c_3 do c_2 počas $\leq \lceil i/2 \rceil$ krokov.

Algoritmus na simulovanie stroja M :

```
begin
  nech x je vstup dĺžky n a nech c_0 je príslušná počiatočná konfigurácia stroja
  $$$ pre každú S(n)-ohraničenú akceptačnú konfiguráciu C_f vykonaj:
    if TEST(c_0, C_f, c^{S(n)}) then accept
end

procedure TEST(c_1, c_2, i); {TEST zistí, či M prejde z c_1 do c_2 počas \leq i
krokov}
if c_1 = c_2 alebo $$$ prejde z c_1 do c_2 v jednom kroku then return true
if i > 1 then
begin
  pre každú S(n)-ohraničenú c_3 vykonaj
    if TEST(c_1, c_3, \lceil i/2 \rceil) and TEST(c_3, c_2, \lfloor i/2 \rfloor) then return true
  end
  return false
end
end
```

Uvedený algoritmus možno implementovať na deterministickom Turingovom stroji M' , ktorý:

- jednu z pásov používa ako zásobník
- pri každom volaní procedúry *TEST* pridá do zásobníka 1 blok obsahujúci: $c_1, c_2, z, c_3, TEST(c_1, c_3, \lceil i/2 \rceil), TEST(c_1, c_3, \lfloor i/2 \rfloor)$ a adresu návratu pre volanie procedúry *TEST* (t.j. pre volanie medzi *if* a *and* alebo *and* a *then*).
- po vykonaní jedného volania procedúry *TEST* odstráni príslušný blok zo zásobníka.

Rozsah bloku je teda $O(S(n))$, lebo $i \leq c^S(n)$.

Hĺbka rekurzie (počet blokov v zásobníku je najviac $1 + \log_2 c^{S(n)} = O(S(n))$). lebo tretí parameter procedúry *TEST* je zmenšený zhruba na polovicu pri každom volaní.

Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že M' je stroj s pamäťovou zložitou $O(S^2(n))$. M' možno prerobiť (kompresia pásky) na deterministický Turingov stroj s páskovou zložitou $S^2(n)$ akceptujúci rovnaký jazyk.

Veta:

1. $DTIME(T(n)) \subseteq NTIME(T(n)) \subseteq DSPACE(T(n))$ pre všetky časovo konštruovateľné $T(n)$.

2. $DSPACE(S(n)) \subseteq NSPACE(S(n)) \subseteq \bigcup_{c>0} DTIME(c^{\log n + S(n)})$ pre všetky páskovo konštruovateľné $S(n)$.

Dôkaz:

Pre $NTIME(T(n)) \subseteq DSPACE(T(n))$: . Vyberieme ľubovoľný nedeterministický Turingov stroj M s časovou zložitou $T(n)$ majúci najviac d možností pre ďalší krok. M' je deterministický stroj s pamäťovou zložitou $T(n)$, ktorý na vstupe x na jednej z pásovk postupne generuje všetky možné reťazce dĺžky najviac $T(|x|)$ nad abecedou $\{a_1, \dots, a_d\}$. Tieto reťazce reprezentujú možné nedeterministické výpočty stroja M na x . M' ich simuluje a M' akceptuje $x \iff M$ akceptoval x v niektorom výpočte. Z toho vyplýva, že $L(M) = L(M')$.

Pre $NSPACE(S(n)) \subseteq \bigcup_c DTIME(c^{\log n + S(n)})$. Nech M je ľubovoľný nedeterministický Turingov stroj s pamäťovou zložitou $S(n)$, majme q stavov, t páskových symbolov, k pásovk. x – vstup pre M , $|x| = n$.

$$\begin{aligned} G &= (V, E) - \text{orientovaný graf} \\ V &= \{c \mid c \text{ je konfigurácia stroja } M \text{ max;} \\ |V| &\leq (n+2)((S(n)+1)t^{S(n)}) \leq d^{\log n + S(n)} \\ E &= \{(c, c') \mid M \text{ prejde v 1 kroku z konfigurácie } c \text{ do } c'\} \\ x &\in L(M) \iff \text{v } G \text{ existuje cesta z počiatočnej konfigurácie do niektorej akceptačnej konfigurácie} \end{aligned}$$

To, či v G taká cesta existuje, možno zistiť deterministickým Turingovým strojom pomocou vhodne implementovaného (napr. Dijkstrovho) algoritmu v čase najviac $|V| \leq (d^{\log n + S(n)}) = c^{\log n + S(n)}$ pre vhodné m a $c = d^m$.